

saakaldte Skudsmaalsbog. Det betragtes som et særligt Underklassemærke for Tyendet, at det skal have en saadan. Navnet var ogsaa i høj Grad vildledende; thi det maatte netop ikke være en Skudsmaalsbog, der maatte i den kun nedskrives Tidspunkterne for de forskellige Tjenester, som vedkommende Tyende har haft. Det var i Virkeligheden kun en Opholdsbog. Den er altsaa blevet afløst af Blanketter til Indgaaelse af Kontrakt angaaende Forholdet, men man kan være i Tvivl om, hvorvidt det ikke vil have store Ulemper at afskaffe Skudsmaalsbogen. Det er nærmest Kommunen og Autoriteterne, der vil føle de Ulemper, som følger heraf; man kunde derfor maaske snarere tænke sig, at det, om det var nødvendigt, blev en Pligt for alle at melde Flytning. Jeg synes, at man maa indrømme, at det Tyende, som har kommunal Valgret, og som man agter at give politisk Valgret, bør ikke indtage en Særstilling i den Henseende.

Af Tyendeloven er endvidere udgaaet de Bestemmelser, der handler om Hustugt og om Strafansvar for Tyendets Opsætsighed mod Husbonden. Heller ikke dette passer formentlig længere med Forholdene, og ogsaa jeg finder det rigtigst, at det udgaaer. I det hele taget maa man jo sige, at Tyendeloven, baade den gamle og det nuværende Lovforslag, betyder en Beskyttelse for Tyendet. Ganske vist kunde man med Rette gøre den Anke gældende, at Tyendets Stilling under den bestaaende Lov har udviklet sig til en ganske overordentlig høj Grad af Selvstændighed; hele det Forhold, hvorunder Tyendet optræder overfor Husbonden og denne overfor Tyendet, er undergaaet betydelige Forandringer, hvorfor man egentlig kunde mene, at Forholdet vel ordner sig selv. I og for sig vilde det vel ogsaa til en vis Grad trække sig selv i Lave, men jeg erkender dog, at det er heldigt, at der kommer et Forslag frem, og jeg hilser med Glæde og Tilfredshed det foreliggende Resultat, der ordner Spørgsmaalet paa en Maade, som jeg tror baade Tyende og Husbond i det lange Løb vil kunne være tjent med. Der er selvfølgelig i dette Lovforslag som i saa mange andre Love stillet større Krav end tidligere til Husbonden, men en Del af dem er af en saadan Natur, at det maa siges, at Tiden har ført dem med sig, at de skyldes den Udvikling af Forholdene, som er foregaaet. Der findes jo ogsaa en enkelt Lempelse overfor Husbonden, som ligeledes er fremgaaet af Tidens Udvikling, nemlig med Hensyn til Husbondens For-

pligtelser overfor Tyendet i Sygdomstilfælde, som ved dette Lovforslag begrænses paa en Maade, der stemmer meget vel med og har sin Forklaring i den stærke Udvikling af Sygekasseinstitutionen her i Landet, hvorefter det vilde være urimeligt at paalægge Husbonden de ganske overordentlig store Byrder i saa Henseende, som den nuværende Tyendelov i Virkeligheden paa lægger ham.

Det Forslag, som ligger paa Tingets Bord, anser jeg for et virkelig godt og heldbringende Forslag, som jeg tror med nogle faa Ændringer, eller i alt Fald med nogle Ændringer, vil kunne komme til at virke fuldt tilfredsstillende. Jeg skal ikke her komme ind paa en Gennemgang af de enkelte Paragraffer, idet det vilde tage for lang Tid. Der findes jo med Hensyn til dette Spørgsmaal, som det alt er fremgaaet af de faldne Udtalelser om Kommissionens Resultat, mange forskellige Standpunkter, som sikkert alle vil komme til Orde under Forhandlingerne i Dag, og selve Lovforslaget vil rimeligvis komme under Udvalgsbehandling, men jeg skal dog nævne nogle enkelte Ting, som jeg mener, at det vil være absolut nødvendigt at faa ændret.

Der er saaledes § 10, som omhandler Boligerne. Om hele dette Spørgsmaal vil jeg sige, at skønt jeg hører til det Mindretal i Kommissionen — jeg havde den Ære at være Medlem af den —, hvis Stilling blev det egentlige Grundlag for det oprindelige Regeringsforslag, i hvilket der findes meget detaillerede Boligbestemmelser, tog jeg dog allerede den Gang Afstand fra disse. Jeg har den aldeles bestemte Opfattelse, at dette Forhold vil regulere sig selv, og det har ogsaa været Tilfældet paa mange Steder. Jeg anser det for ganske urigtigt, at der overhovedet findes detaljerede Bestemmelser i saa Henseende, saaledes at Bestemmelserne om et bestemt Flademaal og Rummaal i Virkeligheden kunde blive Aarsag til, at et Tyende med lovlig Ret kunde frastytte sin Tjeneste. Disse Detailbestemmelser vil jo i allerførste Række virke generende for det mindre Landbrug, den mindre Gaardejer og Boelsmanden, og der er noget ejendommeligt i at ville opstille bestemte Regler for Tyendet med Hensyn til Bolig samtidig med, at de, hvem de tjener, Husbonderne, maaske lever under Forhold, som ikke kan staa Maal med de Maal, der er opgivne her. Nu er jo dette Punkt i Folketinget undergaaet adskillige Forbedringer, men jeg vil dog henstille til den højtærede